

Patientinformation	Opdateret 05.10.13	P-008.02	Af Ken Ninn-Pedersen	Ansvar Ken Ninn-Pedersen
--------------------	--------------------	----------	----------------------	--------------------------

Sjøgrens Syndrom

Sjøgrens syndrom er tidligere beskrevet som en triade bestående af tørre øjne, tør mund samt leddegigt dvs. rheumatoid arthritis. Det er nu vist at Sjøgrens syndrom kan optræde med andre bindevævssygdomme i stedet for leddegigt.

Tør mund og øjne hos patienter med Sjøgrens syndrom skyldes inflammation dvs. en steril betændelsestilstand i spyt og tårekirtler. Denne inflammation beskadiger samt ødelægger disse kirtler. Inflammationen kan ses ved mikroskopisk undersøgelser af spytkirtelbiopsi. Patienten har ofte autoantistoffer mod Ro eller La antigen. Disse antigener er også kendte som SSA (Sjøgrens syndrom A) og SSB (Sjøgrens syndrom B).

1. Symptomer fra øjne:

Kan nikke genkendende til mindst 1 af 3 spørgsmål:

- Generende tørre øjne i mere end 3 måneder
- Gentagende eller konstant sand- eller grusfornemmelse i øjnene
- Anvender kunstige tårer mere end 3 gange om dagen

2. Symptomer fra mund:

Kan nikke genkendende til mindst 1 af 3 spørgsmål:

- Generende fornemmelse af tør mund i mere end 3 måneder
- Gentagende eller konstant hævede spytkirtler som voksen.
- Drikker store mængder væske for at synke tør mad eks. kiks

3. Øjenfund

Påvirkning af tårekirtler baserer sig på fundet af mindst 1 af 2 prøveresultater:

- Schirmer-1 test (≤ 5 mm tåre på 5 minutter)
- Rose Bengal score (≥ 4)

4. Spytkirtelpåvirkning

Påvirkning af spytkirtler baserer sig på fundet af mindst 1 af 3 prøveresultater:

- Spyt scintigrafi
- Parotis sialgrafi
- Ustimuleret spytproduktion (≤ 1.5 ml på 15 minutter)

5. Mikroskopisk undersøgelse af spytkirtelbiopsi:

Mindst et inflammatorisk fokus på en finnålsbiopsi.

6. Autoantistoffer:

Fund af mindst et af følgende autoantistoffer:

- Antistof mod Ro (SSA)
- Antistof mod La (SSB)
- Antinukleært antistof
- Rheumatoid faktor

En patient har sandsynligvis Sjøgrens syndrom hvis 3 af de 6 punkter er opfyldt. Hvis 4 af de 6 punkter er opfyldt har patienten med sikkerhed Sjøgrens syndrom.